

Investigation of the Interaction effect of Social Welfare and Elite Sport Development of Iran with Emphasis on Economic and sports variables

Saeed Khanmoradi¹, Shirin Zardoshtian^{2*}, Shahram Fattahi³, Geoff Dickson⁴

Received: July 26, 2020

Accepted: Nov 21, 2010

Abstract

Objective: Elite sports can play an important role in the economic growth and welfare of societies. On the other hand, welfare as one of the development programs provides the necessary conditions for the success of elite athletes. Therefore, this study aimed to interaction effect of social welfare and elite Sport development.

Methodology: Simultaneous equations approach with the two-stage least squares method for panel data between 2004 and 2017 for Iranian provinces was used. Data were collected from the Statistics Center, the Ministry of Economy and Finance, the Ministry of Sports and Youth, and the National Olympic Committee of Iran. Model of this research consists of two endogenous variables (elite sport development and social welfare) and four exogenous variables for social welfare (misery, education and health and urbanization) and four exogenous variables for the development of elite sports (development and Current budget of sport, coaches and population) were formed. Data were analyzed using Eviews 10 software.

Results: A significant and positive interaction effect exists between social welfare and elite sport development. Also, the Misery index and urbanization have a significant and negative effect on welfare and the effect of development budgets, coaches and population on the elite sport development is positive and significant.

Conclusion: policymakers provide the necessary conditions for international success and the development of elite sports in the country by improving the level of social welfare and solving economic and sports problems, so that these successes lead to greater social welfare through its economic, social and cultural functions.

Keywords: Elite Sport Development, Social Welfare, Population, Budget, Coaches.

1. Phd Student of Sport Management, Faculty of sports sciences, Razi University, Kermanshah, Iran 2. Assistant Professor of Sport Management, Faculty of sport sciences, Razi University, Kermanshah, Iran 3. Associate Professor of Econometrics, Faculty of Economics and entrepreneurship, Razi University, Kermanshah, Iran 4. Associate Professor of Sports Management and Director of Research Partnerships, Business School, Latrobe University, Melbourne, Australia.

* Corresponding author's e-mail address: zardoshtian2014@gmail.com

Expanded Abstract:**Introduction and State of Problem**

On the one hand, all countries around the world emphasize sports activities to achieve development due to the role of Sport in social welfare as one of the central parts of social development (Ghaedi et al, 2015). Therefore, elite sports can play an important role in the economic growth and welfare of societies. Because elite sports specifically elite athletes have economical and social benefits that can help to improve the situation in each country. There are a lot of countries around the world that want to spend money to improve elite sport and they want to get their government to send more and more athletes to Olympic game. On the other hand, Sports Economics experts believe that athletes' success in Olympic Games in each country is related to economic and human resources. Also, the number of medals in each country is related to GDP and Population (Zareian et al, 2017). So, Welfare as one of the development programs provides the necessary conditions for the success of elite athletes. Therefore, this study aimed to interaction effect of social welfare and elite Sports development.

Methodology

This study is interdisciplinary research in the field of sports economics and this is practical research. Research hypotheses were estimated with the Simultaneous equations approaches with the two-stage least squares method. The data that were used in this research was a data panel and these data were collected between 2004 and 2017 for Iranian provinces. Data were collected from the Statistics Center, the Ministry of Economy and Finance, the Ministry of Sports and Youth, and the National Olympic Committee of Iran. The model of this research consists of two endogenous variables (elite sport development (ESD) and social welfare (SW)) and four exogenous variables for social welfare (misery (MI), education (ED) and health (HE), and urbanization (URB)) and four exogenous variables for the development of elite sports (development (DB) and Current budget of sport (CB), coaches (CO) and population (PG)) were formed. Therefore, two equations were used in this research:

$$SW_{it} = \beta_0 + \beta_1 ESD_{it} + \beta_2 MI_{it} + \beta_3 ED_{it} + \beta_4 HE_{it} + \beta_5 URB_{it} + \varepsilon_{it0}$$

$$ESD_{it} = \delta_0 + \delta_1 SW_{it} + \delta_2 CB_{it} + \delta_3 DB_{it} + \delta_4 CO_{it} + \delta_5 PG_{it} + \varepsilon_{it1}$$

Therefore, equations were estimated by the two-stage least squares method in Eviews 10 software. If the ordinary least squares (OLS) method was used in this study, estimates would be inconsistent (Fakhari & RajabBigi 2015). So, the two-stage least squares method (2SLS) should be used. This method (2SLS) use OLS in two stages (Sadeghi & Rahimi, 2012)

Results

There is a significant and positive interaction effect that exists between social welfare and elite sports development and they have a positive effect on each other. Therefore, if social welfare increases, elite sports development will increase too, and vice versa. In fact, a 1 unit increase in the development of the elite sport increases social welfare by 0.44, and with an increase of 1 unit of the social welfare variable, the variable of elite sports development increases by 0.45. In the examination of other hypotheses, the misery index and the urbanization rate have a negative and significant effect on social welfare with the coefficients of -511.46 and -1062.27, respectively, that is, an increase in the urbanization rate and an increase in the misery index (inflation and unemployment rate) cause a decrease in social welfare. Also, the development budget of sports, the number of coaches, and population growth have a positive and significant effect on the development of elite sports with the coefficients of 0.0005, 1.94, and 3184.59, respectively, which means that the increase in the development budget of sports, the number of coaches and the growth of the country's population lead to the development of elite sports. The effects of the variables of health and education expenses on social welfare were not significant, and the effect of the current sports budget on the development of elite sports was also not significant.

Discussion and Conclusion

The main results of this study show that there is a significant and positive interaction effect exists between social welfare and elite sports development and they have a positive effect on each other. This result is in the same line with these researches: González Serrano et al, (2019); Silva et al, (2019); Hallmann et al, (2013). therefore, Elite sport development prepare the situation for the success of elite athletes in each country. This subject has a great effect on society. For example, elite sport development plays an important role in economic and social welfare development. The benefits and positive consequences of elite sports, such as income generation, national identity, national cohesion, economic growth, earning money, etc., provide the basis for the social welfare of all at the community levels. Also, elite sports development needs planning, economic situation, and social circumstances. The development of social welfare as one of the most important factors of the economic development of countries leads to the development of elite sports Therefore, as the results of the research showed, the development of elite sports and social welfare are complementary to each other, and conditions must be created in the society so that the promotion of one leads to the development of the other. Therefore, on the one hand, it is suggested that the conditions for the development of elite sports prepared with measures such as the development of sports infrastructure, the development of athletes and coaches, the correct guidance of the country's population growth for international success, the fair allocation of sports budgets. On the other hand, according to the research

results, social welfare also affects elite sports development. So in order to promote welfare, the following measures can be taken: the inflation rate and unemployment rate in the country should be controlled by appropriate measures by policymakers, the growth of the urbanization rate should be prevented, and the cost of living should be reduced, such as health and education. In summary, policymakers provide the necessary conditions for international success and the development of elite sports in the country by improving the level of social welfare and solving economic and sports problems, so that these successes lead to greater social welfare through its economic, social, and cultural functions.

Keywords: Elite Sport Development, Social Welfare, Population, Budget, Coaches.

References

1. Fakhari, H., & RajabBigi, M. A. (2015). A Study of Simultaneous Relationship between Free Cash Flow, Dividend and Debt Policy of Listed Companies in the Tehran Stock Exchange (TSE). *Financial Accounting Research*, 7(2), 73-92[Persian].
2. Ghaedi, A., Ghafouri, F., & Karegar, G. A. (2015). Investigation the role of athletics sport on Social Development Indicators. *Applied Research of Sport Management*, 5(1), 33-44[Persian].
3. González Serrano, M., Prado Gascó, V., Hervàs, J., & Calabuig, F. (2019). Does sport affect the competitiveness of european union countries? An analysis of the degree of innovation and gdp per capita using linear and qca models. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 15, 1343-1362.
4. Hallmann, K., Breuer, C., & Kühnreich, B. (2013). Happiness, pride and elite sporting success: What population segments gain most from national athletic achievements? *Sport Management Review*, 16(2), 226-235 .
5. Sadeghi, H., & Rahimi, P. (2012). Relationship between Ownership Structure and Performance of Listed Companies Using a System of Simultaneous Equations. *Financial Accounting Research*, 4(4), 89-102[Persian].
6. Silva, A., Monteiro, D., & Sobreiro, P. (2019). Effects of sports participation and the perceived value of elite sport on subjective well-being. *Sport in Society*, 23(7), 1202-1216. doi: 10.1080/17430437.2019.1613376.
7. Zareian, H., Elahi, A., Sajjadi, S. N., & Pedram, M. H. (2017). Predictive Components of Success for Countries Participating in the Olympic Games. *Sport Management Studies*, 8(35), 137-162[Persian].

To cite this article:

فصلنامه مدیریت و توسعه ورزش
سال یازدهم، شماره دوم، پیاپی ۳۰
شناسه دیجیتال: 10.22124/JSMD.2020.17220.2378

مقاله پژوهشی

بررسی اثر متقابل رفاه اجتماعی و توسعه ورزش نخبه ایران با تأکید بر متغیرهای اقتصادی و

ورزشی

سعید خانم‌رادی^۱، شیرین زردشتیان^{۲*}، شهرام فتاحی^۳، جف دیکسون^۴

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۵/۰۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۹/۰۱

چکیده:

هدف: ورزش نخبه می‌تواند در رشد اقتصادی و رفاه اجتماعی جوامع نقش موثر داشته باشد. از طرفی رفاه به عنوان یکی از برنامه‌های توسعه شرایط لازم موفقیت ورزشکاران نخبه را فراهم می‌نماید. لذا هدف پژوهش، بررسی اثر متقابل رفاه اجتماعی و توسعه ورزش نخبه بود.

روش‌شناسی: از رویکرد معادلات همزمان با روش حداقل مربعات دو مرحله ای (2SLS) برای داده‌های پانل بین سال‌های ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۶ برای همه استان‌های ایران استفاده گردید. داده‌ها از مرکز آمار، وزارت اقتصاد و دارایی، وزارت ورزش و جوانان و کمیته ملی المپیک ایران گردآوری شدند. مدل تحقیق از دو متغیر درون‌زا (توسعه ورزش نخبه و رفاه اجتماعی) و چهار متغیر برون‌زا برای رفاه (فلاکت، آموزش و بهداشت و شهرنشینی) و چهار متغیر برون‌زا برای توسعه ورزش نخبه (بودجه عمرانی و جاری ورزش، مربیان و رشد جمعیت) تشکیل گردید. تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار ایوبوز نسخه ۱۰ انجام گرفت.

یافته‌ها: بین رفاه اجتماعی و توسعه ورزش نخبه اثر متقابل، مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین اثر شاخص فلاکت و نرخ شهروندی بر رفاه اجتماعی منفی و معنادار است و اثر بودجه عمرانی ورزش، مربیان و رشد جمعیت بر توسعه ورزش نخبه مثبت و معنادار است.

نتیجه‌گیری: سیاست‌گذاران با ارتقای سطح رفاه جامعه و حل مشکلات اقتصادی و ورزشی شرایط لازم برای موفقیت بین‌المللی و توسعه ورزش نخبه در کشور را فراهم نمایند، به شکلی که این موفقیت‌ها به واسطه کارکردهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، منجر به رفاه اجتماعی بیشتر شود.

واژه‌های کلیدی: توسعه ورزش نخبه، رفاه اجتماعی، جمعیت، بودجه، مربیان.

۱. دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران ۲. استادیار مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران ۳. دانشیار اقتصادسنجی، دانشکده اقتصاد و کارآفرینی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران ۴. دانشیار مدیریت ورزشی و مدیر مشارکت‌های پژوهشی، دانشکده تجارت، دانشگاه لاتروب، ملیورن، استرالیا

*نشانی الکترونیک نویسنده مسئول: zardoshtian2014@gmail.com

مقدمه

نخبه فقط بخشی از ورزش قهرمانی و حرفه‌ای است که با هدف کسب رکورد و موفقیت‌های ملی و بین‌المللی در بالاترین سطح رقابت‌های ورزشی دنبال می‌شود. برخی از محققان ورزشکار نخبه را فردی حرفه‌ای تعریف کرده‌اند که در یکی از مسابقات جهانی یا المپیک دارای مدال باشد (Ramzaninejad & Hozhabri, 2017). به طور کلی دو رویکرد پایین به بالا و بالا به پایین به توسعه ورزش نخبه وجود دارد. در رویکرد پایین به بالا فرض بر این است که توسعه ورزش باید از پایین‌ترین سطوح ورزش در هرم توسعه ورزش آغاز شود و هدف اصلی جلب مشارکت همه مردم و ایجاد محبوبیت برای ورزش و فعالیت‌بدنی است. در رویکرد بالا به پایین، هدف موفقیت بین‌المللی ورزشی است که در آن بر رشد و اعتلای یک یا چند رشته ورزشی سرمایه‌گذاری می‌شود (Sotiriadou & Shilbury, 2009). محققان بسیاری بر آن بخش از توسعه ورزش که با مفهوم ورزش نخبه پیوند خورده است تأکید کرده‌اند. از جمله Funahashi et al, (2019) تأکید می‌کنند که چگونه دولت‌ها می‌توانند توسعه ورزش نخبه را همزمان با تمرکز بر پذیرش عموم با سرمایه‌گذاری در ورزش ارتقاء دهند. همچنین DeBosscher et al, (2009) در تحقیقی بر نقش سیستم‌های سیاسی ورزش نخبه بر موفقیت بین‌المللی ورزشکاران نخبه تأکید کردند. همچنین Chen & Lin, (2020) نگرانی از ورزش نخبه، اعتماد به آژانس‌های دولتی ورزشی، تأکید بر سیستم کمک به ورزشکاران، غرور ملی در ارتباط با ورزش نخبه، و بودجه‌ریزی مناسب و شفافیت را از جمله سیاست‌های توسعه ورزش نخبه شناسایی

در سراسر جهان، ورزش به طور فزاینده توسط سازمان‌های توسعه‌ای و سازمان‌های غیردولتی و دولتی مورد استفاده قرار می‌گیرد و به عنوان وسیله‌ای استراتژیک برای دستیابی به اهداف توسعه اجتماعی، فرهنگی، فیزیکی، آموزشی و اقتصادی به شمار می‌رود (Hoekman et al, 2018). توسعه ورزش به سیاست‌ها، فرایندها و اقداماتی گفته می‌شود که از ترکیب آن‌ها تلاش می‌شود فرصت‌ها و تجارب ورزشی برای همه افراد جامعه به وجود آید. این تعریف با چند مفهوم دیگر مانند مفهوم ورزش همگانی، مشارکت ورزشی، ورزش قهرمانی و حرفه‌ای، از جمله ورزش نخبه پیوند خورده است. منظور از مشارکت ورزشی فعالیت مستمر و نظام‌مند افراد در یک رشته ورزشی خاص است که با هدف رسیدن اهداف قهرمانی، پیشرفت ورزشی و منافع اجتماعی و اقتصادی دنبال می‌شود (Ramzaninejad & Hozhabri, 2017). ورزش همگانی در واقع کوششی برای رواج دادن ورزش بین تمام اقشار جامعه است. یکی دیگر از ابعاد ورزش که می‌تواند انگیزه‌ای مناسبی برای ورزش کردن در افراد جامعه به ویژه جوانان ایجاد کند، ورزش قهرمانی است. روند صحیح حرکت در راستای ارتقای سطح ورزش قهرمانی می‌تواند متضمن ارائه راهکارها برای پیشرفت آن ورزش و همچنین شناسایی مشکلات و ضعف‌های پیش‌روی آن باشد (Abbasi et al, 2017). ورزش قهرمانی عبارت است از بازی‌ها و ورزش‌های رقابتی و سازمان‌یافته که افراد ماهر در آن شرکت می‌کنند و برای رسیدن به اهداف و کسب نتیجه و رتبه بهتر انجام می‌شود (RezaeiSoufi & Shabani, 2017). ورزش

آینده نصیب کشورها می‌نماید و بر سرمایه انسانی و اجتماعی نیز اثر می‌گذارد (Rostamzadeh et al, 2015).

پتانسیل اقتصادی ورزش به واسطه کارکرد اقتصادی آن برجسته می‌شود. به عنوان مثال در کشور انگلستان ارزش افزوده فعالیت‌های ورزشی در حدود ۱/۷ درصد از تولید ناخالص ملی را تشکیل می‌دهد که این سهم از درآمدهای حاصل از ورزش با درآمدهای حاصل از صنعت خودرو و صنایع غذایی قابل مقایسه است (Mohammadi et al, 2019). ورزش در کشورهای توسعه یافته یک صنعت مهم و عامل اثرگذار در رشد اقتصادی این کشورها است. این صنعت با همه جنبه‌های اقتصادی خود توانسته است سهم عمده‌ای از تولید ناخالص داخلی کشورها را به دست آورد. تحولات گوناگون طی چند دهه اخیر بخصوص در بخش صنعت و فناوری، بر رابطه بین اقتصاد و ورزش تأثیر گذاشته، چنانکه امروز حجم پول در گردش، در بخش صنعت اوغات فراغت به طور عام و در بخش ورزش به طور خاص، ورزش را به یکی از شیوه‌های کسب درآمد ملی و منطقه‌ای تبدیل کرده که چشم‌پوشی از آن امکان‌پذیر نیست. همچنین بررسی‌ها در جوامع پیشرفته نشان داده‌اند که ورزش به ویژه ورزش نخبه از عوامل تأثیرگذار در رشد و توسعه اقتصادی و رفاه اجتماعی کشورها، در آینده خواهد بود (Rostamzadeh et al, 2015). با توجه به نقشی که ورزش می‌تواند در رفاه اجتماعی به عنوان یکی از شاخه‌های اصلی توسعه اجتماعی داشته باشد، تمامی کشورها می‌کوشند تا زمینه‌های توسعه و گسترش خود را از فراسوی فعالیت‌های ورزشی بهتر بشناسند (Ghaedi et

کردند. همچنین بسیاری از کشورها بر توسعه ورزش نخبه تأکید داشته‌اند به عنوان مثال قانون اساسی کشور ژاپن مزایای اصلی توسعه ورزش نخبه را در این بیانیه معرفی می‌کند: موفقیت بزرگ ورزشکاران نخبه ژاپنی در مسابقات بین‌المللی باعث افتخار و نشاط، دید و هیجان برای شهروندان می‌شود و علاقه آن‌ها به ورزش را افزایش می‌دهد. به همین ترتیب استراتژی دولت انگلیس برای توسعه ورزش نخبه بر اهمیت به حداکثر رساندن موفقیت ورزشی بین‌المللی ورزشکاران نخبه به دو دلیل تأثیر مثبت بر سلامتی و توسعه اجتماعی و نوعی الهام‌بخش برای مشارکت بیشتر افراد در ورزش تأکید دارد (Funahashi et al, 2019).

این دیدگاه وجود دارد که احتمالاً توسعه ورزش به خصوص ورزش نخبه در هر کشوری منجر به توسعه اقتصادی و رفاه اجتماعی می‌شود. فراگیر شدن ورزش به خصوص ورزش نخبه و اهمیت جایگاه آن در مناسبات بین‌المللی، توجه فراوانی را از ناحیه دولت‌ها متوجه آن ساخته است. مسابقات مختلف قاره‌ای و جهانی و در رأس آن‌ها بازی‌های المپیک به عرصه رقابت جوانان برگزیده ورزشی ملتها تبدیل شده و از این رهگذر علوم و فنون مختلفی در ورزش به کار گرفته شده است. موفقیت کشورها در میدانی بین‌المللی ورزشی علاوه بر تأثیرات اجتماعی و اقتصادی، نمادی از ثبات و طبقه‌بندی‌های همه جانبه این کشورها محسوب می‌شود و یکی از علل سرمایه‌گذاری بالای کشورها در ورزش قهرمانی و حرفه‌ای و ورزش نخبه از این مورد نشأت می‌گیرد (Farahani et al, 2016). نگرش مثبت به ورزش و امور جنبی آن سودهای سرشاری را به طور مستقیم و غیرمستقیم در

اجتماعی استفاده می‌کنند. این نوع موفقیت‌ها به علت ایجاد حس غرور ملی، پیوستگی اجتماعی و وجهه بین‌المللی، ظرفیت سوددهی اقتصادی کشور را افزایش می‌دهند. از طرف دیگر برای رسیدن به این هدف بایستی شرایط عمومی در کشور برای توسعه ورزش نخبه فراهم شود. منظور از شرایط عمومی در ورزش قهرمانی، محیط‌های اجتماعی و سازمان‌هایی هستند که بستری را فراهم می‌کنند تا ورزشکاران سطوح مختلف ورزشی را پشت سر بگذارند و به نقطه اوج یا بالاترین سطح یک رشته ورزشی دست یابند و به یک ورزشکار نخبه تبدیل شوند (RamzaniNejhad et al, 2018). بنابراین ورزش هم از جمله موضوعاتی است که توسعه آن متأثر از توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی در یک جامعه است و به عنوان پدیده‌ای اجتماعی و فرهنگی، در سال‌های اخیر در مباحث توسعه، وجهه و نمود خاصی پیدا کرده است. توسعه اقتصادی از مهمترین عوامل موفقیت در ورزش است، زیرا این شاخص نه فقط ظرفیت مناطق را برای سرمایه‌گذاری در ورزش افزایش می‌دهد، بلکه نشان‌دهنده شرایط زندگی و رفاه اجتماعی جمعیت ساکن در آن منطقه نیز است (Mallaei et al, 2018). رفاه عبارت است از قدرت خرید و توانایی کسب تسهیلات و امکانات زندگی اما به منظور کمی و محاسبه‌پذیر شدن، رفاه را مترادف با بهره‌مندی یا مطلوبیت در نظر می‌گیرند. درآمد ملی سرانه یک شاخص منفرد برای معرفی رفاه اجتماعی است. با توجه به ارتباط رفاه با بعضی از متغیرهای اقتصادی از جمله چگونگی توزیع درآمد، تغییرات رفاهی افراد وابستگی خاصی به سطوح درآمدی افراد دارد. رفاه اجتماعی به

al, 2015). تحقیقات مختلف بر نقش توسعه ورزش نخبه بر رفاه اجتماعی و توسعه اقتصادی کشورها تأکید کرده‌اند. از جمله در تحقیقی (González Serrano et al, 2019) به این نتیجه رسیدند که توسعه ورزش اثر مثبت و معناداری را بر رشد سرانه تولید ناخالص داخلی در کشورهای عضو اتحادیه اروپا دارد. در تحقیقی دیگر در اروپای شرقی (Voros, 2017) به این نتیجه رسید که کشورهایی که ورزش در آن‌ها نقش مهمی ایفا می‌کند، از سطوح اقتصادی و اجتماعی بهتری برخوردار هستند. همچنین (Hallmann et al, 2013) معتقدند که ورزش نخبه توسط دولت‌های ملی مورد توجه گسترده‌ای قرار گرفته‌اند و از طریق آن می‌توان بسیاری از مزایای جامعه را از طریق رفاه اجتماعی تحریک‌پذیر کرد. در پژوهشی (Huang, 2011) به این نتیجه رسید که بازی‌های المپیک بر رشد اقتصادی و تولید ناخالص داخلی چین اثر مثبتی داشته است. همچنین (Skinner et al, 2008) در تحقیقی به این نتیجه رسیدند که بسیاری از نتایج مثبت در حوزه سرمایه اجتماعی مانند رفاه اجتماعی به وسیله ورزش ایجاد می‌گردد. به علاوه (Ghaedi et al 2015) در تحقیقی به این نتیجه رسیدند که با توجه به نگرش مثبت متخصصان در ارتباط با نقش ورزش قهرمانی بر توسعه و رفاه اجتماعی برای استفاده از آن در این راستا بایستی برنامه‌ریزی مناسب انجام گیرد.

بنابراین توسعه ورزش نخبه و ورزش قهرمانی و موفقیت در میادین بین‌المللی ورزشی موفقیت و جایگاه ارزشمندی است که اغلب دولت‌ها از ظرفیت‌های سیاسی و تبلیغاتی آن برای رسیدن به بسیاری از اهداف غیرورزشی خود مانند رفاه

مجموعه‌ای از متغیرهای اقتصادی-اجتماعی مانند جمعیت و سرانه تولید ناخالص داخلی با موفقیت ورزشکاران نخبه در بازی‌های المپیک ارتباط تنگاتنگی دارد. در تحقیقی Andreff, (2001) رابطه تنگاتنگی را بین سطح توسعه اقتصادی یک کشور و سطح توسعه ورزش در آن، نشان داده است. در پژوهشی دیگر Miryousefi et al, (2017) معتقدند که آگاهی، اعتماد متقابل، تعهد، همبستگی اجتماعی، رفاه، احساس امنیت، نشاط و شادابی، سلامت روانی و غیره از مؤلفه‌های توسعه هر جامعه تحت عنوان توسعه فرهنگ اجتماعی هستند که خود می‌تواند موجب توسعه فرهنگی در ورزش قهرمانی شود. همچنین KhodadadKashi & Karimnia, (2016) تحقیقی به این نتیجه رسیدند که شاخص توسعه انسانی و درآمد سرانه احتمال موفقیت ورزشی کشورها در بازی‌های المپیک را افزایش می‌دهد.

با بررسی وضعیت ورزشکاران نخبه ایرانی در رویدادهای بین‌المللی نتایج ارزشمند و در عین حال پرنوسانی را می‌توان مشاهده کرد، به عنوان مثال بررسی وضعیت کاروان ایران در ادوار مختلف المپیک به عنوان بزرگترین رویداد ورزشی جهان نشان می‌دهد که نتایج ایران تا قبل از دو المپیک تحریم شده ۱۹۸۰ مسکو و ۱۹۸۴ لس آنجلس بهتر از دوره‌های المپیک ۱۹۸۸ به بعد بوده است. در المپیک ۱۹۹۲ بارسلون و ۱۹۹۶ آتلانتا نیز ایران نتوانست موقعیت خود را حفظ کند، اما در المپیک ۲۰۰۰ سیدنی، جهش خوبی پیدا کرده است و تقریباً همان وضعیت را در المپیک ۲۰۰۴ آتن حفظ کرده است. به شکلی که در المپیک ۲۰۰۰

هدف بنیادین برنامه‌های توسعه در جوامع مختلف بدل شده است، هدفی که بدون آن توسعه در ابعاد گوناگون انسانی، اجتماعی، فرهنگی، ورزشی، سیاسی و اقتصادی با شکست مواجه خواهد شد و ورزش نخبه نیز از این قاعده مستثنی نیست (Shahabadi & Arghand, 2019). در بین اقتصاددانان ورزشی عقیده بر این است که موفقیت المپیکی ورزشکاران نخبه یک کشور وابسته به منابع اقتصادی و انسانی و توسعه این منابع می‌باشد. به طور تجربی تأیید شده است که تعداد مدال‌های یک کشور در بازی‌های المپیک تابستانی به میزان قابل توجهی می‌تواند به جمعیت و تولید ناخالص داخلی آن کشور بستگی داشته باشد. علاوه بر این، در تمام دوره‌های المپیک می‌توان شاهد بود که قدرت‌های اقتصادی، برندگان این عرصه رقابتی هستند. چین، ایالات متحده، آلمان، روسیه و ژاپن به عنوان قطب‌های اقتصادی جهان، همواره بالاترین رده‌های این رقابت بین‌المللی را از آن خود کرده‌اند. سایر کشورهایی که توانسته‌اند مدال‌هایی کسب کنند، قابل مقایسه با این کشورها نیستند (Zareian et al, 2017). تحقیقات مختلف نیز بر نقش موثر توسعه اقتصادی و رفاه اجتماعی بر موفقیت بین‌المللی ورزشی و توسعه ورزش نخبه تأکید کرده‌اند. در تحقیقی Riot et al, (2019) تأکید داشتند که برای ورزشکاران نخبه کشورهای در حال توسعه دسترسی به خدمات عملکرد بالا از اولویت کمتری برخوردار است زیرا نیازهای دیگری که منجر به رفاه اجتماعی می‌شوند مانند نیازهای بهداشتی و اجتماعی در این کشورها در اولویت هستند. همچنین Noland & Stahler, (2015) در تحقیقی به این نتیجه رسیدند که

یک روند صعودی و دوری از نوسان و دستیابی به رکوردها و موفقیت‌های بین‌المللی در سایر رشته‌های ورزشی و کسب رتبه‌های تک رقمی در رویدادهای بین‌المللی بزرگی مانند المپیک ضروری به نظر می‌رسد. تلاش‌های صورت گرفته در زمینه توسعه ورزش نخبه ایران به برنامه‌های اول تا پنجم توسعه و سند چشم انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران، مربوط می‌شود که در آن توسعه ورزش بیشتر در قالب توسعه فرهنگی مورد تأکید قرار گرفته است و نادیده گرفتن رویکرد اقتصادی و نخبه‌گرا سبب شده که خصوصی‌سازی و سرمایه‌گذاری‌های خاص و بلندمدت به کندی پیش رود (Ramzanejad & Hozhabri, 2017). در خلال برنامه سوم توسعه به طرح جامع ورزش کشور توجه شده است و در این طرح اولین سند توسعه ورزش نخبه براساس مدل مول و همکاران (۲۰۰۵) تنظیم شده است که به اشتباه یک مدل اکتشافی نامیده شد. البته ۱۱ مولفه پشتیبانی و حمایتی پیشنهادی برای هر یک از سطوح ورزش نشان داد که مبنای نظری طراحان، توسعه همه جانبه و متوازن سطوح ورزش بوده است. ضمناً اولویت سیاست‌ها و استراتژی‌های مدیران می‌توانست این مبنا را به هم بریزد و همانطور که تجربه شد، فقط چند تغییر ساختاری در حوزه ورزش قهرمانی سازمان تربیت‌بدنی سابق روی داد. در سند طرح جامع توسعه ورزش کشور، محورهای مختلفی برای توسعه ورزش در نظر گرفته شده است که مولفه‌های ورزش (ورزش تربیتی؛ همگانی؛ قهرمانی و ورزش حرفه‌ای)، منابع مالی، نیروی انسانی، فرهنگ، محیط حقوقی، علم ورزش و تأسیسات و تجهیزات را در بر می‌گیرد

سیدنی ایران با کسب ۳ طلا و ۱ مدال برنز در رشته‌های کشتی، وزنه‌برداری و تکواندو در جایگاه بیست و ششم قرار گرفت و در المپیک ۲۰۰۴ آتن با کسب ۲ مدال طلا در تکواندو و وزنه‌برداری، ۲ نقره در کشتی و ۲ مدال برنز در کشتی و تکواندو توانست در رتبه ۲۹ قرار گیرد. اما در المپیک ۲۰۰۸ پکن، کاروان ایران بدترین نتیجه از لحاظ رتبه در طول دوره‌های مختلف المپیک را به دست آورده است. در المپیک ۲۰۰۸ پکن ایران با یک افت زیادی مواجه شد و فقط با کسب ۱ طلا در تکواندو و ۱ مدال برنز در کشتی با رتبه ۵۱ به کار خود پایان داد. اما در المپیک ۲۰۱۲ لندن بار دیگر ایران توانست اقتدار خود را در چند رشته انفرادی به نمایش گذاشته و رتبه بسیار خوبی را کسب کند تا خاطره المپیک ۲۰۰۸ پکن فراموش شود. در المپیک ۲۰۱۲ ایران با کسب ۱۳ مدال در رشته‌های دوومیدانی، تکواندو و کشتی بهترین نتیجه خود را از لحاظ تعداد مدال‌ها در تمام ادوار المپیک بدست آورد و از لحاظ رتبه‌بندی مدال‌ها در جایگاه دوازدهم قرار گرفت. سرانجام در المپیک ۲۰۱۸ ریودوژانیرو ایران بار دیگر افت محسوسی را تجربه کرد و با کسب ۳ طلا، ۱ نقره و ۴ برنز در رتبه ۲۵ قرار گرفت. همانطور که مشاهده می‌شود نتایج ورزشکاران نخبه ایرانی در ادوار مختلف المپیک دارای نوسانی زیادی بوده است (Eydi et al, 2014). همچنین این نتایج مشخص می‌کند ایران فقط در برخی رشته‌های ورزشی انفرادی مانند وزنه‌برداری، تکواندو و کشتی دارای مدال است و در سایر رشته‌های ورزشی موفقیت را در المپیک کسب نکرده است. بنابراین برنامه‌ریزی در زمینه توسعه ورزش نخبه ایران به منظور رسیدن به

نیازهای اولیه مردم، کسب تسهیلات و امکانات زندگی بهتر، احساس سلامت، امنیت، آرامش و اطمینان بیشتر افراد جامعه خواهد شد و در نتیجه همه این موارد زمینه ساز توسعه ورزش نخبه می‌شود و برنامه‌ریزان می‌توانند از سیاست‌های مناسب‌تری برای ورزشکاران نخبه استفاده کنند و این ورزشکاران نیز شرایط مناسب‌تری برای دستیابی سطح نخبگی و کسب موفقیت‌های ورزشی را دارند.

بنابراین توسعه ورزش نخبه به واسطه‌ی کارکردهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و اجتماعی که دارد موجب توسعه یک کشور و افزایش رفاه اجتماعی در آن جامعه می‌شود. از طرفی خود رفاه اجتماعی نیز به عنوان یک ویژگی مهم سیاست‌های توسعه اقتصادی منجر به توسعه ورزش نخبه می‌شود. لذا این مقاله به دنبال بررسی اثر متقابل رفاه اجتماعی و توسعه ورزش نخبه ایران با تأکید بر متغیرهای اقتصادی و ورزشی است.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش در حوزه تحقیقات بین رشته‌ای و با محوریت اقتصاد ورزش^۱ انجام می‌شود و از نظر هدف از نوع تحقیقات کاربردی است. برای آزمون فرضیات تحقیق از روش اقتصادسنجی با رویکرد معادلات همزمان^۲ و روش حداقل مربعات دو مرحله ای (2SLS)^۳ با استفاده از نرم‌افزار ایویوز^۴ نسخه ۱۰ استفاده می‌شود. داده‌های مورد استفاده در این پژوهش از نوع داده‌های پانل^۵ است. داده‌های مربوط به متغیرها

(Ramezanejad et al, 2014). ورزش نخبه بخشی از ورزش قهرمانی و حرفه‌ای است که هدف آن کسب رکورد و موفقیت‌های بین‌المللی در بالاترین سطح رقابت‌های ورزشی است. از طرفی جامعه‌ای که تسهیلات و امکانات زندگی مناسبی در آن برقرار باشد به اصطلاح گفته می‌شود که از رفاه اجتماعی برخوردار است و عموماً میزان درآمد ملی سرانه و وضعیت نابرابری درآمد را به عنوان شاخص‌هایی برای معرفی رفاه اجتماعی در نظر می‌گیرند. حال این فرض در نظر گرفته می‌شود که رفاه اجتماعی و توسعه ورزش نخبه دارای اثرات متقابلی بر یکدیگر هستند. کشورهایی مختلفی مانند چین و استرالیا سیاست‌های توسعه ورزش نخبه را برای بهره‌مندی از اثرات اجتماعی و اقتصادی آن در جامعه مورد استفاده قرار داده‌اند و نتیجه مثبتی را نیز در این زمینه به دست آورده‌اند. در ایران نیز با توجه به وضعیت کشور اگر برنامه‌ریزی برای توسعه ورزش نخبه بیش از پیش و با یک دید اختصاصی صورت گیرد نه تنها تأثیرات مختلفی در حوزه ورزش از جمله توسعه اماکن ورزشی، خصوصی‌سازی، برنامه‌های حمایتی و تشویقی برای ورزشکاران نخبه و در نتیجه کسب موفقیت‌های بین‌المللی را به همراه دارد، بلکه به واسطه کارکردهای اقتصادی و اجتماعی تأثیرات خود را در توسعه اقتصادی و رفاه اجتماعی نیز آشکار خواهد ساخت. از طرفی کشورهایی با توسعه اقتصادی و رفاه اجتماعی بالا، با توجه به امکانات و توان مالی، اقتصادی و معیشتی مناسب همواره در توسعه ورزش نخبه عملکرد بهتری داشته‌اند. بنابراین در ایران نیز اگر دستیابی به رفاه اجتماعی همگانی جز اهداف اساسی توسعه قرار گیرد، منجر به پاسخگویی به

1. Sports Economics
2. Simultaneous equation approach
3. two-stage least squares method (2SLS)
4. Eviews
5. Panel Data

می‌شود. این روش یک روش بهینه ریاضی برای کاهش حجم داده‌ها و تبدیل متغیرهای اولیه به چند مؤلفه محدود است، به طوری که این چند مؤلفه بیشترین پراش متغیرهای اولیه را توجیه نماید (Asakareh & Bayat, 2013). در سنجش متغیر توسعه ورزش نخبه متغیرهای زیادی می‌تواند موثر باشد. بنابراین استفاده از هر شاخص به صورت انفرادی، تنها یکی از وجوه توسعه ورزش نخبه را با فرض ثابت ماندن سایر جنبه‌ها در نظر می‌گیرد و استفاده همزمان از همه شاخص‌ها نیز به علت هم خطی زیاد غیرممکن است. بنابراین با استفاده از روش PCA تعداد شاخص‌ها کاهش و ساختار جدیدی برای آن‌ها تشکیل می‌شود. بنابراین در این تحقیق این شاخص‌ها به عنوان پروکسی‌های تشکیل‌دهنده توسعه ورزش نخبه در نظر گرفته شدند: الف) گنجایش اماکن ورزشی و تعداد اماکن و تأسیسات ورزشی شامل زمین، میدان، سالن، استخر، پیست و زروخانه. ب) ورزشکاران نخبه: تعداد ورزشکاران تیم‌های ورزشی حاضر در مسابقات استانی و اعزام به مسابقات برون استانی و کشوری و بین‌المللی که در نهایت ملی‌پوشان ایران در رشته‌های ورزشی انفرادی و گروهی مختلف را این ورزشکاران تشکیل می‌دهند ج) مدال‌ها: تعداد ورزشکارانی که موفق به کسب مدال در ورزش‌های تیمی و انفرادی در بازی‌های آسیایی و المپیک شده‌اند.

از دیگر متغیرهای مورد استفاده در این تحقیق بودجه جاری ورزش (CB) و بودجه عمرانی ورزش (DB) است که برای سنجش آن‌ها به ترتیب از اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مربوط به ادارات ورزش و جوانان استان‌های ایران استفاده گردید. همچنین تعداد

برای تمامی استان‌های ایران برای ۱۴ سال در دوره زمانی سال‌های ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۶ تشکیل‌دهنده داده‌های پانل بودند و این داده‌ها از مرکز آمار، وزارت اقتصاد و دارایی، وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک ایران گردآوری شده‌اند. لازم به توضیح است که داده‌های استان‌های تهران و البرز با هم جمع گردید و همچنین داده‌های استان‌های خراسان شمالی، خراسان جنوبی و خراسان رضوی نیز با هم یک استان در نظر گرفته شده است. متغیرهای مورد استفاده در این پژوهش و نحوه اندازه‌گیری آن‌ها به این شرح است: شاخص رفاه اجتماعی با تابع آمارتیا سن^۱ (۱۹۷۴) که در رابطه ۱ نشان داده شده است محاسبه گردید. در این تابع SW رفاه اجتماعی، u درآمد سرانه G نابرابری درآمد است که با ضریب جینی محاسبه می‌شود (Shahabadi & Arghand, 2019).

$$(1) \quad SW = u(1-G)$$

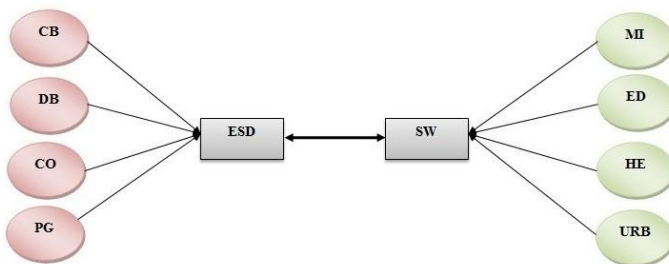
متغیر دیگر تحقیق شاخص فلاکت (MI) است. این شاخص یک نشانگر اقتصادی است که از افزودن نرخ بیکاری به نرخ تورم به دست می‌آید (Shahabadi & Arghand, 2019). مخارج خانوارهای شهری و روستایی در زمینه بهداشت و درمان و همچنین شاخص قیمت مصرف‌کننده در بخش آموزش نیز به ترتیب برای متغیرهای بهداشت (HE) و آموزش (ED) گردآوری شد. سهم جمعیت شهری از کل جمعیت نیز برای متغیر نرخ شهرنشینی (URB) محاسبه گردید. برای محاسبه متغیر توسعه ورزش نخبه (ESD) از روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی^۲ (PCA) استفاده

1. Amartya Sen
2. Principle Components Analysis(CPA)

شاخص فلاکت (MI)، شاخص قیمت مصرف‌کننده برای آموزش (ED)، هزینه‌های بهداشت (HE) و نرخ شهرنشینی (URB) است. همچنین در معادله دوم توسعه ورزش نخبه تابعی از رفاه اجتماعی (SW) بودجه جاری ورزش (CB)، بودجه عمرانی ورزش (DB)، مربیان (CO)، رشد جمعیت (PG) است. مدل مفهومی این تحقیق در شکل ۱ نشان داده شده است و معادلات در تابع ۴ و ۵ نشان داده شده اند.

$$(۴) \quad SW_{it} = \beta_0 + \beta_1 ESD_{it} + \beta_2 MI_{it} + \beta_3 ED_{it} + \beta_4 HE_{it} + \beta_5 URB_{it} + \varepsilon_{it0}$$

$$(۵) \quad ESD_{it} = \delta_0 + \delta_1 SW_{it} + \delta_2 CB_{it} + \delta_3 DB_{it} + \delta_4 CO_{it} + \delta_5 PG_{it} + \varepsilon_{it1}$$

شکل ۱. مدل مفهومی رابطه رفاه اجتماعی و توسعه ورزش نخبه

با توجه به اینکه استفاده از روش حداقل مربعات معمولی (OLS) در الگوی معادلات همزمان منجر به برآوردهای با تورش و ناسازگار خواهد بود (Fakhari & RajabBigi 2015) به همین دلیل از روش‌هایی مانند روش حداقل مربعات دو مرحله ای (2SLS) باید استفاده شود. روش رگرسیون حداقل مربعات دو مرحله‌ای (2SLS) همان‌گونه که نام این روش نشان می‌دهد، در دو مرحله OLS را به کار می‌گیرد (Sadeghi & Rahimi, 2012). در این پژوهش قبل از

مربیان رشته‌های مختلف ورزشی استان‌های کشور که دارای کارت مربیگری در رشته مربوطه هستند برای متغیر مربیان (CO) محاسبه گردید و متغیر نرخ رشد جمعیت (PG) با توجه به تابع ۳ محاسبه گردید که در این فرمول جمعیت سال مقصد، p_0 جمعیت سال مبدأ و t فاصله زمانی دو سال مزبور را نشان می‌دهد.

$$p_t = p_0(1+r)^n \quad (۳)$$

در این تحقیق هدف بررسی اثر متقابل رفاه اجتماعی و توسعه ورزش نخبه است، لذا چون همزمانی متغیرها مدنظر است از تکنیک اقتصادسنجی معادلات همزمان استفاده می‌شود. بنابراین دو معادله براساس معادلات همزمان در نظر گرفته می‌شود. در معادله اول رفاه اجتماعی (SW) تابعی از توسعه ورزش نخبه (ESD)،

در این مدل (معادلات همزمان) یکی از فرضیه‌های اصلی مدل‌های سنتی که به تصادفی یا برون‌زا بودن متغیر توضیحی مربوط است، نقض می‌شود. در واقع یک متغیر درون‌زا تابعی از متغیر درون‌زای دیگر می‌شود که خود نیز به معرفی معادله دیگری نیاز دارد. بدین ترتیب به جای یک معادله چند معادله (سیستم معادلات) وجود دارد که این وضعیت، موجب نقض فروض روش حداقل مربعات معمولی^۱ (OLS) می‌شود.

خارج از معادله مورد نظر تشکیل و دترمینان آن بررسی شود. برای تأمین شرط رتبه‌ای لازم است که قدر مطلق دترمینان این ماتریس مخالف صفر باشد (Fakhari & RajabBigi 2015). در نهایت درون‌زایی متغیرهای درون‌زا به منظور تشخیص اریب همزمانی باید مورد آزمون قرار گیرد. برای این کار از آزمون هاسمن تعدیل شده استفاده می‌شود (Namazi & Shokrolahi, 2014).

تخمین فرضیه‌ها با روش 2SLS یک سری آزمون‌های تشخیصی بایستی اجرا شود. قبل از برآورد مدل، سری‌های زمانی استفاده شده در یک تحقیق باید مانا باشند بنابراین برای بررسی مانایی متغیرهای تحقیق از آزمون لوین، لین، چو^۱ (LLC) استفاده گردید. برای انتخاب بین مدل پانل دیتا^۲ و پول دیتا^۳ از آزمونی به نام F لیمر^۴ استفاده می‌شود. همچنین با انجام آزمون هاسمن^۵ تعیین می‌کنیم که از مدل اثرات ثابت یا اثرات تصادفی استفاده کنیم (Arbab et al, 2017) در کاربرد سیستم معادلات همزمان، وجود دو شرط قابلیت تشخیص که شامل شرط درجه‌ای^۶ و رتبه‌ای^۷ می‌باشد ضروری است. قابلیت تشخیص یک معادله بدان معناست که آیا امکان محاسبه ضرایب فرم ساختاری با استفاده از ضرایب فرم خلاصه شده، وجود دارد یا خیر. در مسأله تشخیص اگر $K-k < m-1$ باشد، معادله کمتر از حد مشخص خواهد بود. اگر $K-k = m-1$ باشد، معادله دقیقاً مشخص خواهد بود. اگر $K-k > m-1$ باشد معادله بیش از حد مشخص خواهد بود. در این روش K تعداد کل متغیرهای برون‌زا مدل، m تعداد متغیرهای درون‌زا معرفی شده در معادله و k تعداد متغیرهای برون‌زا معرفی شده در هر معادله است. همچنین شرط رتبه‌ای نیز در صورتی تأمین می‌شود که هیچ ترکیب خطی بین ضرایب متغیرهای خارج از معادله مورد نظر وجود نداشته باشد. بدین منظور لازم است که ماتریس ضرایب متغیرهای

-
1. Levin , Lin & Chui
  2. Panel date
  3. pool data
  4. F-Limer
  5. Hausman
  6. The Order Condition of Identifiability
  7. The Rank Condition of Identifiability

یافته‌های پژوهش

خانوار ۲۲۶۲۴۳۰۹ میلیون ریال است و میانگین شاخص قیمت مصرف‌کننده برای آموزش برابر با ۵۷/۳۸ درصد است. همچنین میانگین نرخ شهرنشینی در طی سال‌های مذکور برابر با ۶۸/۲۹ درصد است. میانگین بودجه عمرانی ورزش (۲۸۵۸۴۸/۲) بیشتر از میانگین بودجه جاری ورزش (۴۳۴۳۵/۳۴) است. تعداد مربیان در کشور طی سال‌های مذکور برای استان‌های ایران بین ۳۰۳ تا ۶۳۸۸۷ مربی در نوسان است. همچنین میانگین رشد جمعیت کشور ۴/۶۲ درصد است.

به منظور بررسی و تجزیه و تحلیل اولیه داده‌ها، اطلاعات مربوط به آماره‌های توصیفی هر یک از متغیرهای پژوهش، در جدول ۱ ارائه می‌شود. با توجه به نتایج جدول ۱ میانگین رفاه اجتماعی برابر با ۵۹۵۳۷/۸۷ است و طی سال‌های ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۶ میزان آن برای استان‌های ایران بین ۳۱۷۵۲۶ تا ۴۱۶۷/۵۲ در نوسان است. میانگین توسعه ورزش نخبه ۸۳۵۰۲/۱۹ است و میزان آن بین ۹۳۱۳/۰۲ تا ۸۰۳۵۵۳/۶۸ در نوسان است. شاخص فلاکت در ایران دارای میانگین ۴۳/۲۵ درصد است و میانگین مخارج بهداشت و درمان

جدول ۱. آمار توصیفی

نام متغیر	نماد	میانگین	میانه	انحراف معیار	حداقل	حداکثر
رفاه اجتماعی	SW	۵۹۵۳۷/۸۷	۴۴۱۵۲/۸۸	۵۵۸۰۵/۴۳	۴۱۶۷/۵۲	۳۱۷۵۲۶
توسعه ورزش نخبه	ESD	۸۳۵۰۲/۱۹	۵۳۵۸۶/۳۳	۹۵۷۳۲/۳۵	۹۳۱۳/۰۲	۸۰۳۵۵۳/۶
شاخص فلاکت	MI	۴۳/۲۵	۴۱/۱۶	۱۳/۱۷	۸۰/۸۰	۱۰۸/۵۶
بهداشت	HE	۲۲۶۲۴۳۰۹	۱۷۱۴۲۶۵۳	۱۸۲۶۵۷۵۶	۴۹۴۱۹۲	۱/۲۹e+۰۸
آموزش	ED	۵۷/۳۸	۵۱/۴۰	۲۷/۸۶	۱۵/۵۰	۱۱۳/۹۰
نرخ شهرنشینی	URB	۶۸/۲۹	۶۶/۹۱	۱۲/۲۶	۴۵/۴۴	۱۱۵/۶۸
بودجه جاری ورزش	CB	۴۳۴۳۵/۳۴	۲۴۲۸۹	۷۳۷۹۴/۸۶	۱۴۰	۹۶۰۲۵۱
بودجه عمرانی ورزش	DB	۲۸۵۸۴۸/۲	۴۴۷۱۶	۲۴۸۱۲۹۵	۲۷۴	۴۳۰۳۷۳۲۰
مربیان	CO	۶۴۸۳/۲۶	۴۶۶۹/۵۰	۷۴۵۵/۴۸	۳۰۳	۶۳۸۸۷
رشد جمعیت	PG	۴/۶۲	۱/۳۲	۵۰/۱۶	-۹۵/۵۹	۷۴۷/۶۷

۰/۰۵، کمتر است، بنابراین همه متغیرها پایا هستند.

در ادامه تمامی متغیرهای پژوهش براساس آزمون ریشه واحد لوین، لین، چو آزمون شدند و با توجه جدول ۲ نتایج حاکی از آن بود که مقدار سطح معناداری در مورد تمامی متغیرها از

جدول ۲. نتایج آزمون لوین، لین، چو (LLC)

نام متغیرها	نماد	آماره آزمون	سطح معناداری
رفاه اجتماعی	SW	-۲/۵۱	۰/۰۰۵
توسعه ورزش نخبه	ESD	-۶/۳۵	۰/۰۰۰۰
شاخص فلاکت	MI	-۳/۹۴	۰/۰۰۰۰
بهداشت	HE	-۲/۶۵	۰/۰۰۴
آموزش	ED	-۱۳/۳۶	۰/۰۰۰۰
نرخ شهرنشینی	URB	-۲/۲۵	۰/۰۱
بودجه جاری ورزش	CB	-۱۳/۷۰	۰/۰۰۰۰
بودجه عمرانی ورزش	DB	-۲/۴۴	۰/۰۰۷
مربیان	CO	-۴/۰۶	۰/۰۰۰۰
رشد جمعیت	PG	-۲۰/۳۸	۰/۰۰۰۰

در ادامه مسأله تشخیص پذیری متغیرهای پژوهش حاضر از نوع بیش از حد مشخص تحقیق مورد بررسی قرار گرفت. در مورد شرط درجه‌ای جدول ۳ نشان می‌دهد که معادلات

جدول ۳. نتایج بررسی شرط درجه‌ای

تشخیص	m-1	K-k	m	k	K	معادله
K-k > m-1 معادله بیش از حد مشخص	۱	۴	۲	۴	۸	۱
K-k > m-1 معادله بیش از حد مشخص	۱	۴	۲	۴	۸	۲

با توجه به اینکه دترمینان ضرایب متغیرهای خارج از معادله ۱ و ۲ تماماً مخالف صفر است، شرط رتبه‌ای نیز برقرار است. لذا دستگاه معادلات مذکور از نوع دقیقاً مشخص می‌باشد. لذا امکان محاسبه ضرایب فرم ساختاری با استفاده از ضرایب فرم خلاصه شده، وجود دارد. درون‌زایی متغیرهای درون‌زا نیز به عنوان یکی دیگر از شرایط معادلات همزمان بایستی بررسی شود. به منظور آزمون درون‌زایی متغیر رفاه اجتماعی ابتدا معادله رفاه اجتماعی (معادله ۱) با استفاده از تمامی متغیرهای برون‌زای مدل برآورد می‌شود و مقادیر باقیمانده (پسماندها) ناشی از تخمین به صورت یک متغیر جداگانه (RES1) در نظر گرفته شد. سپس معادله رفاه اجتماعی به همراه متغیر RES1 (به منزله یک متغیر توضیحی جدید) برآورد گردید، حال اگر

همچنین برای تأمین شرط رتبه‌ای، دترمینان ضرایب متغیرهای خارج از معادله محاسبه شده است. که متغیرهای خارج از معادله ۱ شامل بودجه جاری ورزش (CB)، بودجه عمرانی ورزش (DB)، مربیان (CO) و رشد جمعیت (PG) هستند. همچنین متغیرهای خارج از معادله ۲ شامل شاخص فلاکت (MI)، بهداشت (HE)، آموزش (ED) و نرخ شهرنشینی (URB) هستند.

$$A = \begin{bmatrix} \delta 2 & \delta 3 \\ \delta 4 & \delta 5 \end{bmatrix} |A| \neq 0 \text{ معادله ۱}$$

$$A = \begin{bmatrix} \beta 2 & \beta 3 \\ \beta 4 & \beta 5 \end{bmatrix} |A| \neq 0 \text{ معادله ۲}$$

نیز به همین صورت از متغیر توضیحی جدید RES2 استفاده گردید و درون‌زایی متغیر توسعه ورزش نخبه در معادله دوم تحقیق تأیید شد.

ضریب متغیر جدید (RES1) معنادار باشد، نشان‌دهنده آن است که متغیر رفاه اجتماعی در معادله اول تحقیق درون‌زا است با توجه به نتایج جدول ۴ درون‌زایی متغیر رفاه اجتماعی تأیید شد. برای متغیر توسعه ورزش نخبه در معادله ۲

جدول ۴. نتایج بررسی درون‌زا بودن متغیرهای درون‌زا

معادلات	متغیر	ضریب	خطای استاندارد	انحراف آماری t	سطح معناداری
معادله (۱) رفاه اجتماعی	RES1	۰/۸۳	۰/۰۲	۲۸/۴۹	۰/۰۰۰۰
معادله (۲) توسعه ورزش نخبه	RES2	۰/۷۳	۰/۰۳	۱۹/۸۴	۰/۰۰۰۰

در ادامه برای بررسی اینکه مدل پژوهش پولینگ یا پانل است از آزمون F لیمر استفاده می‌شود و نتایج جدول ۵ نشان داد که سطح معناداری در هر دو معادله کمتر از ۰/۰۵ است، لذا در این تحقیق از مدل اثرات ثابت استفاده می‌شود.

در ادامه برای بررسی اینکه مدل پژوهش پولینگ یا پانل است از آزمون F لیمر استفاده می‌شود و نتایج جدول ۵ نشان داد که با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین نتیجه‌گیری می‌شود که مدل و داده‌های تحقیق پانل (ترکیبی) هستند. همچنین برای

جدول ۵. نتایج آزمون F لیمر و هاسمن

آزمون	معادلات	آماره آزمون	درجات آزادی	سطح معناداری	نتیجه
F لیمر	معادله ۱	۲۵/۰۳	۲۷/۳۴۶	۰/۰۰۰۰	مدل پانل است
	معادله ۲	۱۷/۳۳	۲۷/۳۴۵	۰/۰۰۰۰	مدل پانل است
هاسمن	معادله ۱	۱۳/۴۸	۵	۰/۰۱	مدل اثرات ثابت
	معادله ۲	۸/۴۸	۵	۰/۰۳	مدل اثرات ثابت

2SLS است. زیرا تخمین زن‌های OLS در معادلات همزمان ناریب و ناسازگار هستند.

در نهایت، در جدول ۶، نتایج تخمین OLS برای مقایسه با نتایج تخمین 2SLS ارائه می‌شود اما معیار تحلیل نتایج تخمین زن

جدول ۶. نتایج تخمین معادلات با روش 2SLS و OLS

$SW_{it} = \beta_0 + \beta_1 ESD_{it} + \beta_2 MI_{it} + \beta_3 ED_{it} + \beta_4 HE_{it} + \beta_5 URB_{it} + \varepsilon_{it}$									
متغیر وابسته	متغیر مستقل	نماد	ضریب	خطای انحراف استاندارد	آماره t	سطح معناداری			
			2SLS	OLS	2SLS	OLS	2SLS	OLS	2SLS
SW	توسعه ورزش نخبه	ESD	۰/۴۴	۰/۰۰۸	۰/۱۲	۰/۰۰۵	۰/۰۲	۳/۵۳	۲/۳۳
	شاخص فلاکت	MI	-۱۷۸/۰۶	-۵۱۱/۴۶	۲۰۵/۰۵	۲۴۵/۳۱	-۲/۰۸	-۰/۸۶	-۰/۳۸
	آموزش	ED	-۵۳/۶۱	۵۴۱/۵۹	۲۷۶/۱۰	۴۳۶/۷۳	۱/۲۴	-۰/۱۹	۰/۲۱
	بهداشت	HE	۰/۰۰۰۸	۰/۰۰۰۳	۰/۰۰۰۱	۰/۰۰۰۰۲	۱/۰۲	۵/۸۰	۰/۳۰
	نرخ شهرنشینی	URB	-۱۹۳۷/۱۷	-۱۰۶۲/۲۷	۳۷۲/۱۱	۴۶۹/۶۴	-۲/۲۶	-۵/۲۰	۰/۰۲

$$ESD_{it} = \delta_0 + \delta_1 SW_{it} + \delta_2 CB_{it} + \delta_3 DB_{it} + \delta_4 CO_{it} + \delta_5 PG_{it} + \varepsilon_{it}$$

سطح معناداری		آماره t		خطای انحراف استاندارد		ضریب		نماد	متغیر مستقل	متغیر وابسته	ESD
2SLS	OLS	2SLS	OLS	2SLS	OLS	2SLS	OLS				
۰/۰۳	۰/۰۰۱	۲/۱۳	۳/۲۵	-۰/۲۱	۰/۰۴	۰/۴۵	۰/۱۴	SW	رفاه اجتماعی		
۰/۴۳	۰/۰۳	۰/۷۸	۲/۰۸	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۰۴	CB	بودجه جاری		
۰/۰۲	۰/۰۰۰۰	۲/۱۸	۴/۲۹	۰/۰۰۰۲	۰/۰۰۰۲	۰/۰۰۰۵	۰/۰۰۱	DB	بودجه عمرانی		
۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰	۵/۸۹	۸/۷۴	۰/۳۲	۰/۲۷	۱/۹۴	۲/۳۸	CO	مربیان		
۰/۰۰۰۲	۰/۰۰۰۰	۳/۰۸	-۷/۶۲	۱۰۳۱/۶۵	۱۰/۶۴	۳۱۸۴/۵۹	-۸۱/۱۲	PG	رشد جمعیت		

معناداری بر رفاه اجتماعی دارند، یعنی افزایش نرخ شهرنشینی و افزایش شاخص فلاکت (نرخ تورم و بیکاری) باعث کاهش رفاه اجتماعی می‌شود. همچنین بودجه عمرانی ورزش، تعداد مربیان و رشد جمعیت بر توسعه ورزش نخبه به ترتیب با ضرایب ۰/۰۰۰۵، ۱/۹۴ و ۳۱۸۴/۵۹ اثر مثبت و معناداری دارند به این معنی که افزایش بودجه عمرانی ورزش، تعداد مربیان و رشد جمعیت کشور منجر به توسعه ورزش نخبه می‌شود. اثرات متغیرهای هزینه‌های بهداشت و آموزش بر رفاه اجتماعی معنادار نبود و همچنین اثر بودجه جاری ورزش بر توسعه ورزش نخبه نیز معنادار نبود.

با توجه به نتایج جدول ۶ مشخص گردید بین رفاه اجتماعی و توسعه ورزش نخبه ایران اثر متقابل، مثبت و معناداری وجود دارد و این دو بر یکدیگر اثر مثبتی می‌گذارند. به این معنی که با افزایش رفاه اجتماعی میزان توسعه ورزش نخبه افزایش می‌یابد و همچنین افزایش توسعه ورزش نخبه منجر به افزایش رفاه اجتماعی می‌شود. در واقع ۱ واحد افزایش در توسعه ورزش نخبه باعث افزایش رفاه اجتماعی به میزان ۰/۴۴ می‌شود و با افزایش ۱ واحد از متغیر رفاه اجتماعی به میزان ۰/۴۵ متغیر توسعه ورزش نخبه افزایش می‌یابد. در بررسی سایر فرضیه‌ها شاخص فلاکت و نرخ شهرنشینی به ترتیب با ضرایب ۵۱۱/۴۶- و ۱۰۶۲/۲۷- اثر منفی و

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر بررسی اثر متقابل رفاه اجتماعی و توسعه ورزش نخبه ایران با تأثیرپذیری از متغیرهای اقتصادی و ورزشی بود. برای دستیابی به این هدف از یک تخمین حداقل مربعات دو مرحله‌ای (2SLS) استفاده گردید. بررسی فرضیات تحقیق نشان‌دهنده نتایج جالب و جدیدی بود. یافته اول تحقیق نشان داد که بین رفاه اجتماعی و توسعه ورزش نخبه ایران اثر متقابل، مثبت و معنی‌داری وجود دارد. بنابراین از یک طرف توسعه ورزش نخبه منجر به افزایش رفاه اجتماعی می‌شود. این یافته با تحقیقات González Serrano et al, (2019); Silva et al, (2019); Voros (2017); Hallmann et al, (2013); Huang, (2011); Skinner et al, (2008), Kalashi et al, (2016); Ghaedi et al (2015) and Zamani et al, (2012) هم‌خوان است و با تحقیقات Pawlowski et al, (2014) and Sterken, (2006) ناهم‌خوان است. تحقیقات González Serrano et al, (2019) and Huang, (2011) نشان دادند که موفقیت ورزشکاران نخبه در بازی‌های المپیک و به طور خاص توسعه ورزش نخبه بر رشد اقتصادی و شاخص تولید ناخالص داخلی و سرانه تولید ناخالص داخلی اثر مثبت و معناداری دارد. نتایج تحقیقات Voros (2017); Hallmann et al, (2013); Skinner, et al, (2008) and Ghaedi et al, (2015) نشان دادند که ورزش و به طور خاص توسعه ورزش نخبه منجر به توسعه رفاه اجتماعی می‌شود. همچنین Silva et al, (2019) نیز در تحقیقی نشان دادند که درک ارزش ورزش نخبه بر رفاه ذهنی اثر مثبت و معناداری دارد. علاوه بر این Kalashi et al,

(2016) در تحقیقی معتقد بودند که ورزش و فعالیت‌بدنی از طرق مختلف می‌تواند بر اقتصاد جوامع تأثیرگذار باشد و سهم بسزایی را در شکوفایی و رشد و توسعه اقتصاد کشورها بازی کند و اثرات مثبتی را بر تولید ناخالص داخلی داشته باشد. بنابراین نتایج آن‌ها نشان داد که مخارج ورزشی دولت و خانوار اثر مثبت و معناداری بر تولید ناخالص داخلی دارد. همچنین نتایج تحقیق Zamani et al, (2016) نیز تأییدکننده این مطلب بود و آنان نیز نشان دادند که مخارج ورزشی دولت در کوتاه‌مدت بر تولید ناخالص داخلی تأثیر می‌گذارد. از طرفی Pawlowski et al, (2014) در تحقیقی به این نتیجه رسیدند که موفقیت ورزشکاران نخبه در رویدادهای بین‌المللی اثری بر رفاه و بهزیستی فرد ندارد و Sterken, (2006) در تحقیقی به این نتیجه رسید جام جهانی فوتبال تأثیری بر تحریک رشد سرانه تولید ناخالص داخلی ندارد. ورزش و اقتصاد در تعامل با یکدیگر هستند؛ از یک طرف، دولت‌ها و شرکت‌های خصوصی با سرمایه‌گذاری در ورزش می‌توانند از منابع بسیار بهره‌مند شوند و از طرف دیگر، ورزش در جنبه‌های مختلف توسعه اقتصادی آن‌ها می‌تواند نقش مؤثری داشته باشد (Mehrrara, & Mikaeeli, 2018). ورزش یک سرمایه‌گذاری درازمدت است که اثر آن در رشد و توسعه معلوم و محرز است. سرمایه‌گذاری در ورزش از جمله سرمایه‌گذاری‌هایی است که دارای دوران باروری کوتاه‌مدت و درازمدت می‌باشد. که با پرداخت به آن می‌توان نتایج اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی شایان توجهی را به دست آورد و در تأمین نیازهای جامعه و رفاه اجتماعی کوشید (Rostamzadeh et al, 2015). با توجه به

این توضیح کوتاه در تفسیر این یافته می‌توان چنین گفت که نقش ورزش از حالت نمایش همگانی برای تماشاگران جهت تفریح و سرگرمی خارج شده است و به یک صنعت جهانی و یک حوزه موثر برای سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی کشورها تبدیل شده است. کشورهایی که از نظر ورزش به ویژه ورزش نخبه و قهرمانی توسعه‌یافته هستند و این توسعه‌یافتگی را با فراهم‌سازی امکانات و تأسیسات ورزشی، طراحی سیستم‌های ورزش نخبه و حمایت مادی و معنوی از ورزشکاران و در نهایت کسب رکورد و موفقیت بین‌المللی به دست آورده‌اند، علاوه بر اینکه توانسته‌اند در حوزه ورزش به موفقیت دست پیدا کنند، هدف دیگر خود را در توسعه اقتصادی و رفاه اجتماعی جستجو کرده‌اند. تجربه اکثر کشورهای موفق در المپیک مانند چین، استرالیا، بریتانیا و ... موید تأیید این مسئله است. کشورهایی که توسعه ورزش نخبه در آن‌ها به عنوان یک سیاست کلی دنبال می‌شود. همواره جز مدال‌آورترین کشورها در رویدادهای بزرگ جهانی بوده‌اند و این چنین سیاست‌گذاری‌ها در بخش توسعه ورزش نخبه برای این کشورها نتایج ارزشمندی مانند رفاه، بهزیستی، کسب وجه، شادکامی اجتماعی و به طور خاص رفاه اجتماعی را به دنبال داشته است. از جمله مزایای اقتصادی توسعه ورزش نخبه برای یک کشور می‌توان به بحث درآمدزایی از طریق پوشش رسانه‌ای رویدادهای ورزشی، درآمدزایی از طریق تبلیغات، کسب رکوردهای بین‌المللی، کسب وجهه و ... اشاره کرد. همچنین استفاده از ورزش به عنوان یک وسیله دیپلماسی برای ارتباط با کشورهای توسعه‌یافته از نظر اقتصادی و ... از دیگر راهکارهایی است که

کشورها از آن در جهت منافع اقتصادی خود استفاده می‌کنند. علاوه بر این، توسعه ورزش نخبه در یک کشور زمینه را برای پذیرش میزبانی رویدادهای ورزشی در آن کشور فراهم می‌نماید و یکی از مزایای میزبانی رویدادهای ورزشی توسعه صنعت گردشگری در آن کشور می‌باشد که درآمد زایی بسیاری را می‌تواند به دنبال داشته باشد و این میزبانی‌ها حتی با بسیاری از آثار سو اقتصادی مانند تورم، بیکاری و نرخ فقر و ... می‌تواند مقابله نماید و یک کشور در حال توسعه را در مسیر توسعه قرار دهد، بنابراین همه این موارد باعث رشد اقتصادی می‌شوند و این رشد و توسعه اقتصادی ایجاد شده از طریق ورزش اثرات خود را در رفاه، آسایش، سلامت و به طور کلی معیشت اقتصادی و رفاه اجتماعی مردم می‌گذارد. این موارد مثال‌های محدودی از مزایای نقش توسعه ورزش نخبه در توسعه اقتصادی و رفاه اجتماعی کشورها می‌باشند. در ایران خلأ یک سیاست کلی برای توسعه ورزش نخبه به وضوح قابل مشاهده است. بنابراین اگر سیاست‌گذاران در ایران از تجربه کشورهای موفق در این حوزه الگوبرداری نمایند، می‌توانند به طراحی یک سیستم کلی برای توسعه ورزش نخبه ایران اقدام نمایند و با برنامه‌ریزی راهبردی بلندمدت و ویژه برای بخش ورزش نخبه شرایطی را فراهم نمایند که امکانات مادی و معنوی در کشور به شکلی فراهم شود که ایران روز به روز به سمت یک کشور توسعه‌یافته از نظر ورزشی حرکت کند، و شرایط کسب موفقیت‌های ورزشی بین‌المللی در اکثر رشته‌های تیمی و انفرادی، کسب میزبانی رویدادهای جهانی بزرگ و ... را مهیا نماید. تا بدین شکل از مزایای اقتصادی سرمایه‌گذاری در

از این شاخص‌ها رفاه اجتماعی است و رفاه بیشتر امکان توسعه ورزش نخبه در زمینه حمایت‌های مالی و توسعه اماکن و تأسیسات ورزشی و اعزام ورزشکاران نخبه بیشتر را فراهم خواهد کرد و همه این موارد منجر به کسب مدال و رکوردهای بین‌المللی در رویدادهای مختلف از جمله المپیک می‌شود. از طرفی دیگر توسعه رفاه اجتماعی باعث می‌شود بسیاری از دغدغه‌های افراد جامعه از بین رود و در نتیجه افراد به طور خاص جوانان با احساس شادی، شادکامی و نداشتن مشکلات معیشتی، اقتصادی و اجتماعی به ورزش روی آورند و نتیجه آن معرفی ورزشکاران با استعداد و نخبه در کشور باشد. بنابراین رفاه اجتماعی نیز منجر به توسعه ورزش نخبه می‌شود. با توجه به توضیحات داده شده این دیدگاه وجود دارد که به احتمال زیاد رفاه اجتماعی و توسعه ورزش نخبه مکمل یکدیگر هستند و هر یک بایستی در کشور ارتقا داده شود تا زمینه ساز ارتقا دیگری شود.

دیگر نتایج تحقیق نشان داد که اثر بودجه عمرانی ورزش بر توسعه ورزش نخبه ایران به شکل ضعیفی مثبت و معنادار است و اثر بودجه جاری ورزش بر توسعه ورزش نخبه ایران مثبت اما غیرمعنادار است. دلیل این اثر ضعیف و عدم معناداری ناشی از عدم اختصاص بودجه مناسب و کافی برای ورزش و عدم تعادل بین بودجه جاری و بودجه عمرانی است، همانطور که نتایج تحقیق نشان داد میانگین بودجه عمرانی ورزش (۲۸۵۸۴۸/۲) بیشتر از میانگین بودجه جاری ورزش (۴۳۴۳۵/۳۴) است. محققان زیادی مانند Chen & Lin (2020); Funahashi et al (2019); Hallmann et al, (2013); DeBosscher et al, (2009); and Green & Collins, (2008) در تحقیقات خود بر نقش

ورزش سود کافی برده شود و نتیجه آن در رفاه اجتماعی همگانی مردم قابل مشاهده باشد.

از طرف دیگر نتایج تحقیق نشان داد که افزایش رفاه اجتماعی منجر به توسعه ورزش نخبه می‌شود. این یافته نیز با تحقیقات Riot et al (2019); Noland & Stahler, (2015); Andreff (2007); Forrest & Sanz, (2010); Miryousefi et al (2017); KhodadadKashi & Karimnia, (2016) and Zareian et al, (2017) هم‌خوان است.

این محققان رفاه اجتماعی، ضریب جینی، درآمد سرانه و سایر عوامل اقتصادی و اجتماعی را به عنوان عوامل موفقیت و توسعه ورزشکاران نخبه و به طور خاص توسعه ورزش نخبه معرفی کردند. همچنین این یافته با تحقیق Müller-fraczek, (2020) که در بررسی اثر ثروت جامعه بر توسعه ورزش لهستان به این نتیجه رسید که هیچ‌گونه ارتباطی بین ثروت جامعه (اندازه‌گیری شده با درآمد سرانه) و توسعه ورزش وجود ندارد، ناهم‌خوان است.

باید توجه داشت تولید ناخالص داخلی و سرانه تولید ناخالص داخلی به عنوان بازنمایی از رونق و رفاه اجتماعی کشورها تصور می‌شود. این دیدگاه وجود دارد که کشورهای با تولید ناخالص داخلی و درآمد سرانه بالا، حمایت بیشتری را از ورزشکاران خود به عمل می‌آورند و برای توسعه ورزش حرفه‌ای از طریق بهبود زیرساخت‌های ورزشی تلاش می‌نمایند. همچنین، این کشورها برای ورزشکاران خود امکانات مناسب‌تری را فراهم می‌آورند و ورزشکاران بیشتری را به بازی‌های المپیک اعزام می‌کنند (Zareian et al, 2017). با توجه به این توضیح در تفسیر این یافته می‌توان چنین بیان کرد که یک کشور توسعه‌یافته و دارای رشد اقتصادی بالا در خیلی از زمینه‌ها و شاخص‌ها عملکرد بالایی دارد، یکی

توسعه ورزش نخبه ایفا کند. بنابراین پیشنهاد می‌شود در برنامه‌ریزی‌های آتی، رقم بودجه ورزش کشور برای توسعه ورزش نخبه به صورت جداگانه تعیین شود و تعادل مناسب تخصیص منابع مالی برای توسعه ورزش نخبه بین استان‌های مرزی و پیرامونی با استان‌های غنی و توسعه یافته برقرار شود.

یافته بعدی تحقیق نشان داد که مربیان بر توسعه ورزش نخبه اثر مثبت و معناداری دارند، این یافته با تحقیق DeBosscher et al, (2009) که بر نقش مربیان در توسعه ورزش نخبه تأکید کرده‌اند، هم‌خوان است. در ایران علاوه بر جوانان ورزشکار مستعد، مربیان تحصیل کرده و آگاه به علم ورزش و فیزیولوژی و بدنسازی فعال‌اند و در کنار تیم‌های ورزشی جهت آماده‌سازی فعالیت می‌کنند. استفاده از این پتانسیل (مربیان کارآموده) جهت موفقیت در میدانی ورزشی و بویژه المپیک لازم و ضروری است (KhodadadKashi & Karimnia, 2016). درنهایت نتایج تحقیق نشان داد که رشد جمعیت بر توسعه ورزش نخبه اثر مثبت و معناداری دارد. این یافته با تحقیق Noland & Stahler, (2015) که در تحقیقی به این نتیجه رسیدند که جمعیت اثر مثبت و معناداری بر موفقیت ورزشکاران نخبه در بازی‌های المپیک دارد، هم‌خوان است. همواره جمعیت کشورها بر عملکرد ورزشی آن‌ها در سطح جهانی موثر بوده است. تنوع و اندازه جمعیت، شانس را برای در اختیار داشتن ورزشکاران بیشتر و بهتر و در نتیجه، دستیابی به مدال بیشتر فراهم می‌کند. بدیهی است کشورهای پرجمعیت جهان مانند چین، ایالات متحده و غیره به منزله استخری از

منابع مالی و بودجه در توسعه ورزش نخبه و موفقیت بین‌المللی تأکید کردند. از طرفی برخی محققان مانند Valenti et al, (2019) معتقد بودند که حمایت مالی به عنوان یکی از سیاست‌های ورزش نخبه بر موفقیت بین‌المللی ورزشکاران تأثیر قابل توجهی ندارد. بودجه تربیت‌بدنی و ورزش در کشورهای توسعه‌یافته یا بعضی از کشورهای در حال توسعه با سرعت بی‌سابقه‌ای افزایش یافته است. چرا که این گونه کشورها به تأثیرات درازمدت ورزش از لحاظ رشد و توسعه اقتصاد ملی واقف گشته‌اند (Rostamzadeh et al, 2015). در ایران نیز سیاستگذاران بر اهمیت نقش بودجه و منابع مالی در توسعه ورزش نخبه واقف گشته‌اند، اما مسئله‌ای که بر سر راه بودجه‌ریزی مناسب برای ورزش نخبه وجود دارد ناشی از نحوه بودجه‌ریزی و تخصیص آن به صورت عادلانه بین استان‌های کشور است. در ایران به دلیل وجود ساختارهای دولتی در ورزش، منابع مالی دولتی مهمترین منبع مالی تمام سطوح ورزش را تشکیل می‌دهند. این بودجه در قالب اعتبارات عمرانی و هزینه‌ای، در اختیار ادارات ورزش و جوانان استان‌ها قرار می‌گیرد؛ بنابراین، نفوذ استان‌ها در ساختارهای سیاسی-اقتصادی کشور (مجلس شورای اسلامی و دولت) و توانایی نمایندگان استان‌ها برای گرفتن امتیازات بیشتر برای استان‌های محل خدمت، از عوامل تعیین‌کننده تخصیص اعتبارات به استان‌ها هستند (RamzaniNejhad et al, 2018). لذا این مسئله گاهی باعث تخصیص ناعادلانه بودجه در کشور می‌شود و اعتبارات عمرانی و هزینه ورزش ایران نمی‌توانند کفاف هزینه‌های استان‌ها باشند و این بودجه نمی‌تواند نقش موثری در

برابر کشورهای توسعه یافته تر منجر به کسب وجهه و شناخته شدن در مجامع بین المللی می شود. از دیگر پیامدهای این موفقیت ها می توان به در هم شکستن فشارهای سیاسی در زمان مواجهه با فشارها و تحریم های اقتصادی و سیاسی اشاره کرد. همچنین حضور ورزشکاران نخبه در رویدادهای بین المللی ورزشی ساز و کاری مفید و مؤثر برای نشان دادن فرهنگ غنی کشور به سایر ملل و جوامع مختلف است. علاوه بر این اثرات اجتماعی، موفقیت ورزشکاران نخبه از بعد اقتصادی و مالی نیز برای یک کشور منافع بسیاری را به دنبال دارد، به عنوان مثال کسب درآمد از طریق پوشش رسانه، تبلیغات، اسپانسر و ... از جمله مزایای این موفقیت ها می باشد. همچنین میزبانی رویدادهای ورزشی و حتی حضور در چنین رویدادهایی بر رشد اقتصادی کشورها اثرگذار بوده است. همه این موارد بر لزوم توجه به ورزش نخبه و برنامه ریزی درست و دقیق در این زمینه دلالت دارد.

به طور خلاصه توسعه ورزش نخبه در یک کشور زمینه و شرایط لازم را برای موفقیت ورزشکاران در میادین بین المللی فراهم می نماید و این مسئله آثار و منافع زیادی را در سطح جامعه به جای می گذارد که از جمله آن می توان به نقش توسعه ورزش نخبه به واسطه کارکردهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آن در توسعه اقتصادی و رفاه اجتماعی جامعه اشاره کرد. منافع و پیامدهای مثبت ورزش نخبه مانند درآمدزایی، هویت ملی، انسجام ملی، رشد اقتصادی، کسب وجهه و ... زمینه را برای رفاه اجتماعی همگانی در سطح جامعه فراهم می نمایند. از طرفی برای توسعه ورزش نخبه در یک کشور بایستی شرایط و زمینه لازم از نظر

استعدادهای رشته های مختلف ورزشی هستند که همین استعدادها بالقوه می توانند به قهرمانان المپیک این کشورها تبدیل شوند (Zareian et al, 2015). البته جمعیت از نظر تعداد می تواند نقش مؤثر بر توسعه ورزش نخبه داشته باشد، اما از طرف دیگر وقتی که مسائل اقتصادی مطرح می شود، اگر معیشت و رفاه جمعیت در کشور مهیا نشود می تواند آثار زیان باری در بخش های مختلف جامعه از جمله ورزش به جای بگذارد. بنابراین بایستی در کشور به منظور توسعه ورزش نخبه تعادل مناسب بین جمعیت و منابع و امکانات برقرار شود تا بدین شکل زمینه ساز ظهور ورزشکاران مستعد و نخبه در کشور شود.

بنابراین تلاش های ورزشکاران نخبه و کسب موفقیت ورزشی در رویدادهای بزرگ جهانی مانند المپیک ها پیامدها و آثار ارزشمندی را در سطح جامعه از خود به جای می گذارد. از جمله می توان به نقش آن در غرور ملی، هویت و انسجام ملی و تقویت وجهه بین المللی اشاره کرد. این موفقیت ها آثار زیادی در بالندگی روحی و ارضای نیازها و تمایلات طبیعی و رشد و ارتقای استعدادها و ورزشی و اجتماعی و شکل گیری هویت مردم به ویژه جوانان دارد. تمامی آحاد جامعه با هر نوع گرایش سیاسی، مذهبی و وابستگی های دیگر، در هنگام برگزاری مسابقات بین المللی ورزشی یک نقطه مشترک به نام موفقیت ملی دارند. موفقیت ورزشکاران نخبه باعث ایجاد شور و شغف و شادی بین اقشار مختلف جامعه می شود و منجر به شکل گیری غرور ملی در آن جامعه می شود و خود این غرور ملی زمینه انسجام ملی در آن کشور را فراهم می سازد. کسب موفقیت های ورزشکاران نخبه در

مکانیزم توسعه مربیان کارآزموده و با تجربه با حمایت مالی از این قشر جهت توسعه ورزش نخبه از ضروریات است. از طرفی، باتوجه به نتایج تحقیق چون که خود رفاه اجتماعی نیز بر توسعه ورزش نخبه اثرگذار است به منظور ارتقای رفاه بایستی نرخ تورم و نرخ بیکاری در کشور با اقدامات مناسب توسط سیاست‌گذاران کنترل شود و از رشد نرخ شهرنشینی بدون توجه به ظرفیت شهرها جلوگیری شود و با کاهش هزینه‌های زندگی مانند بهداشت و آموزش زمینه برای ارتقا رفاه اجتماعی که در نهایت منجر به توسعه ورزش نخبه می‌شود مهیا شود.

منابع

- Abbasi, H., Khanmoradi, S., & Eydi, H. (2017). Strategic Pathology of Sport and Youth General Office of Kermanshah Province in Sport Based on SWOT Model. *Journal of sport management*, 8(6), 891-905[Persian].
- Andreff, W. (2007). The Correlation between Economic Underdevelopment and Sport. *European Sport Management Quarterly*, 1, 251-279. doi: 10.1080/16184740108721902
- Arbab, H., Meibodi, A. E., & Ghadi, S. R. (2017). The relationship between renewable energy use and economic growth in OPEC countries. *Journal of iranian energy economics*, 6(23), 29-56[Persian].
- Asakareh, H., & Bayat, A. (2013). The Analysis of the Trend and the Cycles of Annual Precipitation Characteristics of Zanjan. *Geography and planing*, 17(45), 121-142[Persian].
- Chen, C.-Y., & Lin, Y.-H. (2020). A mixed approach to investigating public acceptance of elite

اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مهیا شود و بدون برنامه‌ریزی اقتصادی و اجتماعی درست امکان طراحی مدل توسعه ورزش نخبه وجود ندارد. لذا توسعه رفاه اجتماعی به عنوان یکی از مهمترین فاکتورهای توسعه اقتصادی کشورها از جمله پیش‌نیازهایی می‌باشد که ارتقاء آن زمینه را برای ایجاد شرایطی که به توسعه ورزش نخبه منجر می‌شود، فراهم می‌نماید. بنابراین همانطور که نتایج تحقیق نشان داد توسعه ورزش نخبه و رفاه اجتماعی مکمل یکدیگر هستند و بایستی شرایطی در جامعه مهیا شود که ارتقا یکی منجر به پیشرفت دیگری شود. لذا در این زمینه با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌شود که شرایط توسعه ورزش نخبه برای استفاده از مزایای اقتصادی و اجتماعی و ورزشی آن در جامعه با اقداماتی مانند توسعه زیرساخت‌های ورزشی، توسعه ورزشکاران و مربیان، هدایت درست رشد جمعیت کشور برای موفقیت بین‌المللی، تخصیص عادلانه بودجه ورزش عمرانی و جاری کشور ارتقا یابد. برای رسیدن به این هدف در تخصیص بودجه عمرانی و جاری ورزشی عدالت توزیعی توسط مسئولین ذی‌ربط مورد توجه قرار گیرد. امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری مناسب جهت تجهیز و حتی ساخت اماکن و تأسیسات ورزشی به گونه‌ای فراهم شود که شرایط لازم برای میزبانی از رویدادهای بزرگ ورزشی در کشور را مهیا نماید. همچنین رشد جمعیت کشور بایست متناسب با منابع کشور باشد به شکلی که رشد جمعیت به یک فرصت جهت حضور تعداد بیشتر ورزشکاران در رویدادهای بین‌المللی تبدیل شود. حمایت‌های مادی و معنوی از ورزشکاران نخبه از جمله راهکارهای دیگر می‌باشد. همچنین طراحی

- (2019). Does sport affect the competitiveness of European Union countries? An analysis of the degree of innovation and GDP per capita using linear and QCA models. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 15, 1343-1362.
- Green, M., & Collins, S. (2008). Policy, Politics and Path Dependency: Sport Development in Australia and Finland. *Sport Management Review*, 11(3), 225-251.
  - Hallmann, K., Breuer, C., & Kühnreich, B. (2013). Happiness, pride and elite sporting success: What population segments gain most from national athletic achievements? *Sport Management Review*, 16(2), 226-235.
  - Hoekman, M., Schultenkorf, N., & Peachey, J. (2018). Re-engaging local youth for sustainable sport-for-development. *Sport Management Review*, 22(5), 613-625. doi: 10.1016/j.smr.2018.09.001
  - Huang, L., & (2011). Research on Effect of Beijing Post-Olympic Sports Industry to China's Economic Development. *Energy Procedia*, 5, 2097-2102.
  - Kalashi, M., Hoseini, S.E., & Rajaii, M.H. (2016). The effect of government and households sports expenditure to gross domestic product in Iran. *Sport Management Studies*, 8(38), 165-182 [Persian].
  - Khodadad Kashi, F., & Karimnia, E. (2016). The Effect of Economic and Social Factors on the Success of Sport in the Olympic Games (2012-1996). *Journal of Economic Modeling Research*, 7(25), 43-67 [Persian].
  - Mallaei, M., RamezaniNejad, R., Yasoor, M., & Kavooosi, S. (2018). The Study of Factors Influencing Championship Development in Provinces of Iran and Designing a sport policy in Taiwan: antecedents and prediction. *Sport in Society*, 1-19.
  - DeBosscher, V., Knop, P. D., Bottenburg, M. v., Shibli, S., & Bingham, J. (2009). Explaining international sporting success: An international comparison of elite sport systems and policies in six countries. *Sport Management Review*, 12(3), 113-136
  - Eydi, H., Borouman, M.R., & Askari, B. (2014). Acquaintance with the dimensions of Olympic movement. Amol Shomal Paydar [Persian].
  - Fakhari, H., & RajabBigi, M. A. (2015). A Study of Simultaneous Relationship between Free Cash Flow, Dividend and Debt Policy of Listed Companies in the Tehran Stock Exchange (TSE). *Financial Accounting Research*, 7(2), 73-92 [Persian].
  - Farahani, A., Keshavarz, L., & Sadeghi, A. (2016). The Design of strategies in development Iran elite sport. *Applied Research of Sport Management*, 5(3), 125-140 [Persian].
  - Forrest, D., & Sanz, I. (2010). Forecasting national team medal totals at the summer Olympic Games. *International Journal of Forecasting*, 26(3), 576-588.
  - Funahashi, H., Shibli, S., Sotiriadou, P., Mäkinen, J., Dijk, B., & De, V. (2019). Valuing elite sport success using the contingent valuation method: A transnational study. *Sport Management Review*, Available online June 19 2019. <https://doi.org/2010.1016/j.smr.2019.2005.2008>.
  - Ghaedi, A., Ghafouri, F., & Karegar, G. A. (2015). Investigation the role of athletics sport on Social Development Indicators. *Applied Research of Sport Management*, 5(1), 33-44 [Persian].
  - González Serrano, M., Prado Gascó, V., Hervàs, J., & Calabuig, F.

success contribute to well-being? An international investigation. *Sport Management Review*, 17, 121-132.

➤ Ramezanejad, R., Hojabri, K., Eydi, H., Reyhani, M., & Asgari, B. (2014). Elite sport management. Amol: Shomale Paydar[Persian].

➤ Ramzaninejad, R., & Hozhabri, k. (2017). Basic Facts of Sports Development and Their Applications in Sport of Iran. *Majlis & RahBord*, 24(91), 233-263[Persian].

➤ RamzaniNejhad, R., Yasuri, M., Javadipoor, M., & Malaei, M. (2018). Comparison and Analysis of the Development Level of Iran's Provinces Competitive Sport Area. *Sport Management Studies*, 10(48), 153-173[Persian].

➤ RezaeiSoufi, M., & Shabani, A. (2017). The Analysis of Athletic Sports in Iran: SWOT Analysis. *Sport Management and Development*, 6(10), 87-103[Persian].

➤ Riot, C .,O'Brien, W., & Minahan, C. (2019). High performance sport programs and emplaced performance capital in elite athletes from developing nations. *Sport Management Review*. doi: 10.1016/j.smr.2019.11.001

➤ Rostamzadeh, P., Sadeghi, H., Assari, A., & Yavary, K. (2015). The Effect of Government Investment inSports on Economic Growth in Iran. *The Economic Research*, 14(4), 177-210[Persian].

➤ Sadeghi, H., & Rahimi, P. (2012). Relationship between Ownership Structure and Performance of Listed Companies Using a System of Simultaneous Equations. *Financial Accounting Research*, 4(4), 89-102[Persian].

➤ Shahabadi, A., & Arghand, H. (2019). The Effects of Economic Complexity on Social Welfare in

Proposed Model. *Journal of sport management*, 10(4), 61-70[Persian].

➤ Mehrara, M., & Mikaeeli, S.V. (2018). Investigating the effect revenues and government sport expenditure on the added value of the sports sector: The approach of autoregressive distributed lag model. *Sport Management Studies*, 9(46), 69-90[Persian].

➤ Miryousefi, S. J., Ramzaninezhad, R., & Rahmati, M. M. (2017). Role of development of social culture in Cultural Development of Athletic Sport. *Journal of Human Resource Management in Sport*, 4(1), 131-146[Persian].

➤ Mohammadi, F., Seifari, M. K., Razavi, S. M., & Farsijani, H. (2019). Designing Qualitative Model for Economic Development of Iran's Sports Industry with World-Class Manufacturing Approach. *Applied Research of Sport Management*, 8(1), 69-84[Persian].

➤ MÜller-Fraczec, I. (2020). Society affluence vs sport development in Poland. *Journal of Physical Education and Sport*, 20(2), 1085-1091.

➤ Namazi, M., & Shokrolahi, A. (2014). Test of the Free Cash Flow Theory andCreditors Monitoring by Using the Three-Stage Least Squares System: Case Study of Listed Companies in Tehran Stock Exchange. *Financial Accounting Research*, 6(2), 17-44[Persian].

➤ Noland, M., & Stahler, K. (2015). An Old Boys' Club No More: Pluralism in Participation and Performance at the Olympic Games. *SSRN Electronic Journal*, 18(5), 506-536. doi: 10.2139/ssrn.2607581

➤ Pawlowski, T., Downward, P., & Rasciute, S. (2014). Does national pride from international sporting

- Valenti, M., Scelles, N., & Morrow, S. (2019). Elite sport policies and international sporting success: a panel data analysis of European women's national football team performance. *European Sport Management Quarterly*. doi: 10.1080/16184742.2019.1606264
- Voros, T. (2017). Social and economic development opportunities in east Central Europe provided by increasing physical activity. *Ter Es Tarsadalom*, 31(2), 83-103 .
- Zamani, M., Hosseini, E., & Rajaei, H. (2012). The impact of sport expenditures on gross domestic product in iran. *Journal of sport management*, 4(15), 143-156[Persian].
- Zareian, H., Elahi, A., Sajjadi, S. N., & Pedram, M. H. (2017). Predictive Components of Success for Countries Participating in the Olympic Games. *Sport Management Studies*, 8(35), 137-162[Persian].
- Selected Developing Countries. *Iranian Journal of trade studies quarterly*, 23(89), 89-122[Persian].
- Silva, A., Monteiro, D., & Sobreiro, P. (2019). Effects of sports participation and the perceived value of elite sport on subjective well-being. *Sport in Society*, 23(7), 1202-1216. doi: 10.1080/17430437.2019.1613376.
- Skinner, J., H.Zakus, D., & Cowell, J. (2008). Development through Sport: Building Social Capital in Disadvantaged Communities. *Sport Management Review*, 11(3), 253-275 .
- Sotiriadou, K., & Shilbury, D. (2009). Australian elite athlete development: An organizational perspective. *Sport Management Review*, 13, 1-12.
- Sterken, E. (2006). Growth Impact of Major Sporting Events. *European Sport Management Quarterly*, 6, 375-389. doi: 10.1080/16184740601154516